

Οι 15 πιο πολυσυζητημένες παραστάσεις που ανέβηκαν ποτέ στη Θεσσαλονίκη

lifo lifo.gr/culture/theatro/15-istorikes-theatrikes-parastaseis-tis-thessalonikis-1972-2000

January 22, 2023

- [HOME](#)
- [CULTURE](#)
- [Θέατρο](#)

Θέατρο

Ένα μικρό αφιέρωμα στη θεατρική κληρονομιά της πόλης από τις αρχές της δεκαετίας του '70 μέχρι την αυγή του 21ου αιώνα.

Κι αν η «Φαύστα» από μόνη της προσφέρει άφθονο γέλιο, τα υπονοούμενα με πολιτικές αιχμές προκάλεσαν αθρόα προσέλευση κοινού αλλά και αρκετών κρυφών ασφαλιτών μέσα στο θεατράκι Αμαλία.

Χρήστος Παρίδης 22.1.2023 | 08:27

Συχνά λένε ότι η Θεσσαλονίκη είναι μια «δύσκολη» θεατρική πιάτσα, ότι δηλαδή το κοινό της είναι απαιτητικό, καθόλου εύκολο, και ίσως να είναι αλήθεια, καθώς για πάρα πολλά χρόνια αποτελούσε βαρόμετρο για τους εμπορικούς θιάσους. Το σίγουρο είναι ότι, αν και στη βάση της είναι αρκετά συντηρητική πόλη, σε πολλά έχει προπορευτεί και έχει ανοίξει τον δρόμο σε διάφορους τομείς.

Η μεταπολεμική Θεσσαλονίκη διψούσε για καλό θέατρο, όπως όλη η ελληνική επαρχία. Αλλά, παρόλο που διέθετε μια σειρά αξιόλογων καλλιτεχνών, αυτοί είτε αναγκάζονταν να κατέβουν στην Αθήνα είτε έκαναν θέατρο με πενιχρά μέσα και πολλές εκπτώσεις.

Το 1961 ιδρύθηκε το **Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος** με πρώτο καλλιτεχνικό διευθυντή τον **Σωκράτη Καραντινό**, το οποίο από την πρώτη στιγμή έθεσε υψηλούς στόχους ρεπερτορίου. Πριν ωριμάσει, όμως, ήρθε η δικτατορία που επέβαλε νέο διευθυντή, λογοκρισία και έλεγχο στην επιλογή των έργων.

Κι όμως, το ΚΘΒΕ κατάφερε μέσα στη σκοτεινή εκείνη περίοδο να δώσει το βήμα σε toλμηρούς νέους σκηνοθέτες, όπως ο **Μίνως Βολανάκης** και ο **Σπύρος Ευαγγελάτος**, αλλά και σε άλλους, ώστε να κάνουν τις πρώτες τους εντυπωσιακές παραστάσεις. Αν προσθέσουμε και το σημαντικό ακαδημαϊκό περιβάλλον του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου εκείνη την εποχή, τη λογοτεχνική σχολή της Θεσσαλονίκης και, φυσικά, τη νεολαία που έβραζε ζητώντας ελευθερία στη διακίνηση των ιδεών και στην έκφραση –κάποιοι, μάλιστα, είχαν βρει διέξοδο στις δραστηριότητες του Φοιτητικού Ομίλου **Θεάτρου και Κινηματογράφου (ΦΟΘΚ)**–, καταλαβαίνουμε ότι είχε αναπτυχθεί ένα απαιτητικό κοινό.

Ο καθηγητής της Φιλοσοφικής, **Λίνος Πολίτης**, ως πρόεδρος της μακεδονικής καλλιτεχνικής εταιρείας «Τέχνη», ίδρυσε το 1970 θίασο με στελέχη από τον ΦΟΘΚ και υπεύθυνο τον **Στέλιο Γούτη** (στα μέλη του συμπεριλαμβάνονταν και η **Ρούλα Πατεράκη**). Επρόκειτο για το «Θεατρικό εργαστήρι της τέχνης» που αποτέλεσε το πρώτο ελπιδοφόρο σχήμα θεατρικής πρωτοπορίας εκτός του Κρατικού και, φυσικά, ήταν άκρως πολιτικοποιημένο.

Το ΚΘΒΕ ανέδειξε, ανάμεσα σε άλλους, τον Θόδωρο Τερζόπουλο, τον Γιάννη Χουβαρδά και τον Μιχαήλ Μαρμαρινό στις πρώτες τους απόπειρες, ενώ ο Ανδρέας Βουτσινάς, ο οποίος στην Αθήνα έκανε κυρίως με εμπορικά θεάματα, συνδέθηκε με το ΚΘΒΕ μέσω ιδιαίτερα πετυχημένων παραστάσεων κλασικού ρεπερτορίου.

Η **Μεταπολίτευση** έφερε έναν αέρα αισιοδοξίας, προκαλώντας και την επανεκκίνηση του Κρατικού, το οποίο, πέρα από την **Κεντρική Σκηνή της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών**, απέκτησε το **Υπερώο**, ενώ άρχισε να συμμετέχει και στα **Επιδαύρια**. Το 1978 το **Θεατρικό Εργαστήρι** σταμάτησε να λειτουργεί, αλλά η δραματική σχολή που είχε ιδρύσει το Κρατικό το 1973 συνέχισε να τροφοδοτεί τα νέα σχήματα που παρουσιάστηκαν, όπως η **Πειραματική Σκηνή της Τέχνης** (με πρωτοβουλία του θεατρολόγου Νικηφόρου Παπανδρέου), η **Επιθεώρηση Δραματικής Τέχνης της Ρούλας Πατεράκη**, το **Καφέ-Θέατρο**.

ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος ανανεώνεται

03.11.22

Στο ΚΘΒΕ η πρώτη περίοδος καλλιτεχνικής διεύθυνσης του Μίνου Βολανάκη (1974-1977) και αμέσως μετά του Σπύρου Ευαγγελάτου (1977-1980) έφεραν σημαντικούς καλλιτέχνες να δοκιμαστούν με δύσκολα έργα στη Θεσσαλονίκη κι έτσι η συμπρωτεύουσα για πολλά χρόνια αποτέλεσε την ιδανική στέγη για γόνιμους πειραματισμούς.

Μια σειρά ανεπανάληπτων παραστάσεων υλοποιήθηκε χάρη σε αισθητικές επιλογές που αλλού δεν θα γίνονταν εύκολα αποδεκτές αλλά και στα πολλαπλά τεχνικά μέσα που διέθετε το θέατρο. Το ΚΘΒΕ ανέδειξε, ανάμεσα σε άλλους, τον **Θόδωρο Τερζόπουλο**, τον **Γιάννη Χουβαρδά** και τον **Μιχαήλ Μαρμαρινό** στις πρώτες τους απόπειρες, ενώ ο **Ανδρέας Βουτσινάς**, ο οποίος στην Αθήνα έκανε κυρίως με εμπορικά θεάματα, συνδέθηκε με το ΚΘΒΕ μέσω ιδιαίτερα πετυχημένων παραστάσεων κλασικού ρεπερτορίου.

Το μικρό αφιέρωμα σε ιστορικές παραστάσεις της Θεσσαλονίκης που ακολουθεί κλείνει με μια παράσταση του 2000 από τη **νεανική ομάδα Νέες Μορφές του Γιάννη Παρασκευόπουλου** (αρχικά σε συνεργασία με τον **Σίμο Κακάλα**). Το ζητούμενο, τριάντα χρόνια μετά την ίδρυση του Θεατρικού Εργαστηρίου, δεν ήταν πια οι ιδεολογικοί προβληματισμοί αλλά οι αισθητικές αναζητήσεις.

Σήμερα η Θεσσαλονίκη, διαθέτοντας πλέον το μοναδικό τμήμα θεάτρου ανωτάτου πανεπιστημιακού επιπέδου –το **Τμήμα Θεάτρου Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου** είναι φυτώριο δραματολόγων, σκηνοθετών, ηθοποιών, σκηνογράφων-ενδυματολόγων, φωτιστών–, έχει εξελιχθεί σε μια θεατρούπολη με πολλές νεανικές ομάδες, ενώ το ΚΘΒΕ αποτελεί τη σημαντικότερη κρατική σκηνή μετά το Εθνικό.

Φαύστα

του Μέντη Μποστταντζόγλου (Μποστ)

Θεατρικό Εργαστήρι της Τέχνης

σε σκηνοθεσία Γιώργου Εμιρζά

1972

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μέσα στη χούντα μια ομάδα νέων τότε ηθοποιών, εμφορούμενων από το ομαδικό πνεύμα της εποχής, έστησε μια παράσταση με σκηνοθέτη τον Γιώργο Εμιρζά, μουσική του **Λουκιανού Κηλαηδόνη** και χορογραφίες του **Γιάννη Φλερύ**, κάνοντας όλο το ελληνικό θέατρο (εννοείται το προοδευτικό) να μιλάει γι' αυτούς. Κι αν η «Φαύστα» από μόνη της προσφέρει άφθονο γέλιο, τα υπονοούμενα με πολιτικές αιχμές προκάλεσαν την αθρόα προσέλευση του κοινού αλλά και αρκετών ασφαλιτών με πολιτικά στο θεατράκι Αμαλία. Ανάμεσα στους ηθοποιούς ήταν η **Ρούλα Πατεράκη**, η **Ελένη Μακίσσογλου**, ο **Θανάσης** και ο **Λευτέρης Παπαδημητρίου**, η **Βάσω Παπαχαλαράμπους**, η **Λιάνα Οικονόμου**, ο **Στέλιος Γούτης** και η **Σοφία Φιλιππίδου** στην πρώτη της θεατρική εμφάνιση. Σκηνικά υπέγραφαν ο **Ηρακλής Δούκας**, ο **Δημήτρης Μητσομπούκης** και ο αείμνηστος και εξαιρετικός σκηνογράφος **Σάκης Σουντουλίδης**. Η **Σοφία Φιλιππίδου** θυμάται: «Ήταν τεράστια επιτυχία για τα μέτρα μιας ομάδας που ξεκίνησε από το πανεπιστήμιο. Θυμάμαι τον ενθουσιασμό μου, τον αυθορμητισμό μου, την άγνοια κινδύνου και το δόσιμο, ήταν κάτι σαν παιχνίδι. Η σκηνή στο Φάληρο, όπου ο μπαμπάς Θανάσης Παπαδημητρίου έψαχνε το Ριτσάκι, στον μονόλογο με τον αξέχαστο Καραϊσκάκη, και μιμούνταν τη φωνή του δικτάτορα Παπαδόπουλου έφερνε παραλήρημα γέλιου στο κοινό και την αστυνομία στην αίθουσα. Ακόμα τη θυμάται η Θεσσαλονίκη και οι θεατρόφιλοι για το ομαδικό πνεύμα, τη χαρά, τον ενθουσιασμό, την αυτοδιάθεση του καθενός από μας χωρίς όρια...»

Μήδεια

του Ευριπίδη

σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Μίνου Βολανάκη

ΚΘΒΕ

1976

Ο Μίνως Βολανάκης με τον Δ. Παπαμιχαήλ, την Μ. Μερκούρη και Π. Παπαϊωάννου στις πρόβες της Μήδειας του 1976, στο θέατρο Δάσους της Θεσσαλονίκης, που μόλις είχε ανακαινιστεί.

Έκανε πρεμιέρα στην Καβάλα, στο κατάμεστο Αρχαίο Θέατρο των Φιλίππων, παραμονές Δεκαπενταύγουστου του 1976. Ήταν τα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης και η **Μελίνα** είχε μόλις επιστρέψει από την εξορία, έχοντας διαγράψει μια εντυπωσιακή διαδρομή στην καριέρα της αλλά κυρίως στον αντιδικτατορικό αγώνα. Ακολούθησαν παραστάσεις στο Εθνικό Στάδιο Διδυμότειχου, στο Στάδιο της Κομοτηνής, στο Θέατρο Δάσους στη Θεσσαλονίκη, στο Θέατρο Λυκαβηττού στην Αθήνα, αλλά όχι στην Επίδαυρο, λόγω της πολιτικής θέσης της Μελίνας, με την πρόφαση ότι είχε προκύψει ένα θέμα με το Εθνικό Θέατρο. Βέβαια, οι πάντες θυμούνται τη Μήδεια της Μελίνας από εκείνο το καλοκαίρι. Ο **κριτικός θεάτρου της «Καθημερινής» Σταύρος Δρομάζος** έγραψε τότε: «Πρώτη φορά

είδαμε ηθοποιό να παίζει αρχαία τραγωδία με όλο το κορμί της. Η κίνησή της στην υποκριτική της ήταν ένα τέλειο εκφραστικό μέσο». Αξιομνημόνευτη ήταν και η μαγική μετάφραση του κοσμοπολίτη διανοούμενου Βολανάκη, το φοβερά μοντέρνο σκηνικό που υπέγραφε ο **Ρόμπερτ Μίτσελ**, τα κοστούμια της **Ντένης Βαχλιώτη** (το κοστούμι της Μήδειας αργότερα εκτέθηκε στο θεατρικό μουσείο του Λονδίνου και του Τόκιο) αλλά και η ερμηνεία του **Δημήτρη Παπαμιχαήλ** στον ρόλο του Ιάσονα. Η διανομή συμπεριλάμβανε και τον **Φαίδωνα Γεωργίτη** στον ρόλο του Αιγέα, που τον μοιραζόταν με τον **Δημήτρη Καρέλλη**, και τους **Χρήστο Τσάγγα** και **Γιάννη Κυριακίδη** ως αγγελιαφόρους. Η παράσταση παίχτηκε και στη Σόφια, στο Εθνικό Θέατρο «Ιβάν Βάζοβ».

Ο κύριος Πούντιλα και ο άνθρωπός του ο Μάττη

του Μπέρτολτ Μπρεχτ

σε μουσική Πάουλ Ντεσσάου

και σκηνοθεσία Μίνου Βολανάκη

ΚΘΒΕ

1976

Η παράσταση μνημονευόταν για πάρα πολλά χρόνια ως μία από τις αξέχαστες στιγμές του Κρατικού και του Βολανάκη προσωπικά και μία από τις σημαντικότερες ερμηνείες του Δημήτρη Παπαμιχαήλ.

Ακόμα μία εμβληματική παράσταση του Μίνου Βολανάκη, ο οποίος βρισκόταν στην καλύτερή του περίοδο, με έναν Παπαμιχαήλ στον πρωταγωνιστικό ρόλο που άφησε εποχή. Η μετάφραση ήταν του **Γιάννη Οικονομίδη**, τα σκηνικά και τα κοστούμια του **Νίκου Πολίτη**. Τον ρόλο του Μάττη μοιράζονταν σε διπλή διανομή ο **Χρήστος Τσάγγας** και ο **Δημήτρης Τερζόπουλος**. Η αριστουργηματική κωμωδία-σάτιρα του Μπρεχτ ικανοποίησε το θεατρόφιλο κοινό της Θεσσαλονίκης. Έκανε πρεμιέρα στο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στις 9 Ιανουαρίου 1976, ενώ παίχτηκε και στην Αθήνα, στο Εθνικό Θέατρο, τον Απρίλιο του ίδιου χρόνου. Η παράσταση μνημονευόταν για πάρα πολλά χρόνια ως μία από τις αξέχαστες στιγμές του Κρατικού και του Βολανάκη προσωπικά και ως μία από τις σημαντικότερες ερμηνείες του **Δημήτρη Παπαμιχαήλ**.

Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας

του Φρίντριχ Ντίρενματ

σε σκηνοθεσία Σπύρου Ευαγγελάτου

ΚΘΒΕ

1979

Μία από τις μεγαλειώδεις παραστάσεις που δόθηκαν στην κεντρική σκηνή της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, στο οποίο πρωταγωνιστούσε η **Αντιγόνη Βαλάκου**, από τις εμβληματικές ηθοποιούς της παλιότερης γενιάς, στον ρόλο μιας εκατομμυριούχου με σκοτεινό παρελθόν. Η Κλαίρη Ζαχανασιάν επιστρέφει στα πατρώα εδάφη για να πάρει εκδίκηση από εκείνον που ευθύνεται για την ατιμωτική διαπόμπευση και το αναπόφευκτο φευγικό της από το χωριό στα νιάτα της. Η σπουδαία Βαλάκου έδωσε μία από τις πιο αξιοσημείωτες ερμηνείες της ζωής της με συμπρωταγωνιστή της τον **Ανδρέα Ζησιμάτο**.

Οι δυο τους πλαισιώνονταν από μεγάλη διανομή που περιλάμβανε τους νέους τότε **Φιλαρέτη Κομνηνού, Δημήτρη Καρέλλη, Νίκο Μαστοράκη, Γιώργο Λέφα, Πέρη Μιχαηλίδη, Ρήγα Αξελό** αλλά και τους **Δημήτρη Βάγια, Έφη Σταμούλη και Κοσμά Ζαχάρωφ**. Επρόκειτο για μια σκηνοθεσία του Ευαγγελάτου που αγαπήθηκε από το κοινό της Θεσσαλονίκης. Έκανε πρεμιέρα στις 15 Μαρτίου 1979.

Το ημέρωμα της στρίγγλας

του Σαίξπηρ

σε σκηνοθεσία Γιώργου Σεβαστίκογλου

ΚΘΒΕ

1979

Μια φρέσκια οπτική της αγέραςτης κωμωδίας με θέμα την αντίσταση μιας γυναίκας στην υποταγή στον άντρα, που αντανakλούσε απόλυτα την εποχή κατά την οποία ανέβηκε.

Μόλις αφιχθείς από την αναγκαστική αυτοεξορία λόγω χούντας ο **Γιώργος Σεβαστίκογλου**, έχοντας πίσω του Μόσχα και Παρίσι, αποτελούσε ήδη έναν θρύλο της εποχής. Ανέβηκε στη Θεσσαλονίκη, προσκεκλημένος του Κρατικού, να κάνει Σαίξπηρ. Και έφτιαξε μια αριστουργηματική παράσταση που οι Θεσσαλονικείς θυμούνται ακόμα. Σε δική του, ανανεωμένη και εξαιρετική μετάφραση και με σκηνικό ένα απλό πατάρι σαν εκείνα της ελισαβετιανής εποχής που υπέγραφε ο **Σάββας Χαρατσίδης**, έχοντας επιστρατεύσει όλο το νέο αίμα του ΚΘΒΕ, τον **Δημήτρη Καρέλλη** (στον ρόλο του Πετρούτσιο), τον **Γιώργο Λέφα**, τη **Φιλαρέτη Κομνηνού**, την **Αλεξάνδρα Παντελάκη**, τον **Πέρη Μιχαηλίδη**, τον **Ρήγα Αξελό**, τον **Χάρη Τσιτσάκη**, τον **Στέλιο Κατπάτο**, τον **Γιάννη Βρανά**, τον **Μπάμπη Φορτοτήρα**, τη **Στέλλα Σμουλιώτη**, τον **Κώστα Ματσακά**, αλλά κυρίως τη **Μάγια Λυμπεροπούλου** στον ρόλο της Κατερίνας, κατάφερε να στήσει στην Κεντρική Σκηνή της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών μια αλησμόνητη παράσταση με εξαιρετικές ερμηνείες από όλους. Κυρίως μια φρέσκια οπτική της αγέραςτης κωμωδίας με θέμα την αντίσταση μιας γυναίκας στην υποταγή στον άντρα, που αντανakλούσε απόλυτα την εποχή κατά την οποία ανέβηκε.

Γέρμα

του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα

σε σκηνοθεσία Θόδωρου Τερζόπουλου

ΚΘΒΕ

1982

Μια νέα, παντρεμένη γυναίκα γίνεται στόχος και αντικείμενο κουτσομπολιού επειδή δεν μπορεί να κάνει παιδιά. Απελπισμένη και μελαγχολική, χρησιμοποιεί μέχρι και ξόρκια και μάγια για να μείνει έγκυος, αλλά δεν τα καταφέρνει, οπότε φτάνει σε αδιέξοδο. Τελικά, κάνει την επανάστασή της, σκοτώνοντας τον άντρα της και μαζί του όλες τις αξίες που εκπροσωπεί. Από τις πρώτες σκηνοθεσίες που επέβαλαν τον Τερζόπουλο ως σημαντική δύναμη του ελληνικού θεάτρου και την **Ανέζα Παπαδοπούλου** ως μία από τις σημαντικότερες Ελληνίδες ηθοποιούς. Η μετάφραση ήταν του **Αλέξη Σολομού**, τα σκηνικά και τα κοστούμια του **Γιώργου Πάτσα** και η διανομή συμπεριελάμβανε τον

Χρήστο Στέργιογλου, τη Λυδία Φωτοπούλου, τη Φιλαρέτη Κομνηνού, τη Δήμητρα Χατούπη, τον Νίκο Βρεττό και άλλους πολλούς. Έκανε πρεμιέρα στις 14 Μαρτίου του 1982 και αργότερα θριαμβευτική κάθοδο στο Ηρώδειο στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών, όπου δίχασε μεν, καθώς πολλοί δυσανασχέτησαν με τη σκηνοθετική προσέγγιση, αλλά εν γένει χαιρετίστηκε ως ένα μεγάλο άλμα του θεάτρου στη χώρα μας.

Η όπερα της πεντάρας

των Μπέρτολτ Μπρεχτ & Κουρτ Βάιλ

σε σκηνοθεσία Νίκου Κούνδουρου

ΚΘΒΕ

1980

Παρόλο που η κριτική τη χτύπησε αλύπητα, κατηγορώντας τον σκηνοθέτη για πλήθος αυθαιρεσιών που καταργούσαν τον μπρεχτικό μύθο και μετέτρεπαν το έργο σε ελαφρύ θέαμα, αγαπήθηκε όσο λίγες παραστάσεις από τους Θεσσαλονικείς και καταγράφηκε ως μια μεγάλη επιτυχία.

Ήταν η πρώτη θεατρική σκηνοθεσία του **Νίκου Κούνδουρου** κι έτσι στο σκηνικό κυριαρχούσε ένα λευκό σεντόνι σαν οθόνη, το οποίο παρεμβαλλόταν ανάμεσα στα δρώμενα. Το σημαντικό έργο του **Μπέρτολτ Μπρεχτ** με τη θρυλική μουσική του **Κουρτ Βάιλ** έκανε πρεμιέρα στις 29 Νοεμβρίου του 1980 και γέμιζε την Κεντρική Σκηνή της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών μέχρι τον Μάιο του 1981. Παρόλο που η κριτική τη χτύπησε αλύπητα, κατηγορώντας τον σκηνοθέτη για πλήθος αυθαιρεσιών που καταργούσαν τον μπρεχτικό μύθο και μετέτρεπαν το έργο σε ελαφρύ θέαμα –και ίσως γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο– αγαπήθηκε όσο λίγες παραστάσεις από τους Θεσσαλονικείς και καταγράφηκε ως μια μεγάλη επιτυχία. Η μετάφραση ήταν του Κούνδουρου και της Σωτηρίας Ματζίρη, τα σκηνικά και τα κοστούμια του **Διονύση Φωτόπουλου**, η μουσική προσαρμογή του **Νίκου Μαμαγκάκη** και οι χορογραφίες του **Γιάννη Φλερύ**. Η διανομή ήταν τεράστια, ακόμα και για το Κρατικό Θέατρο. Τους κύριους ρόλους κρατούσαν οι **Γιώργος Λέφας** (παρουσιαστής), **Ανδρέας Ζησιμάτος** (Μακήθ), **Νίκος Βρεττός** (κύριος Πίτσαμ), **Ρίκα Γαλάνη** (κυρία Πίτσαμ), **Ανέζα Παπαδοπούλου** (Πόλυ), **Βέρα Κρούσκα** (Τζένη), **Αλέκος Ουδινότης** (Μπράουν ο τίγρης), **Λίνα Τριανταφύλλου** (Λούσυ), **Τάσος Παλαντζίδης** (Μαθιός).

Βεγγέρα

του Ηλία Καπετανάκη

σε σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου

Πειραματική Σκηνή της Τέχνης

1983-84

Πρωτοποριακή και σπαρταριστή κωμωδία του 1894, ουσιαστικά ένα μεγάλο μονόπρακτο, όπου μέσα από στιγμιότυπα της καθημερινότητας των μεσοαστών του 19ου αι. αποκαλύπτονται οι κοινωνικές συμπεριφορές μιας ολόκληρης εποχής που δεν απέχουν εν τέλει από εκείνες των Ελλήνων του αιώνα που ακολούθησε. Παρ' όλη την καθαρεύουσα, η αδυσώπητη σάτιρα και η εξαιρετική και ευφάνταστη παράσταση λειτούργησαν θαυμάσια,

προκαλώντας το ενδιαφέρον του θεατρόφιλου κοινού και σημειώνοντας μεγάλη εισπρακτική επιτυχία. Αποτέλεσμα ήταν να μεταφερθεί την επόμενη σεζόν από το θέατρο Αμαλία (αν και είχε κάνει πρεμιέρα στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο) στο κεντρικότερο Αυλαία. Η διανομή αποτελούνταν από τους **Κώστα Ζαχαράκη, Θάλεια Σκαρλάτου, Χρήστο Αρνομάλλη, Λένα Σαββίδου, Νίκο Κουμαριά, Σοφία Φιλιππίδου, Δώρα Σκαρλάτου, Γαλάτεια Καμένη, Κένη Κυριάκογλου** και την **Έφη Σταμούλη**. Όπως ακριβώς και την εποχή της «Φαύστας» του Θεατρικού Εργαστηριού, ο θίασος εμφορούνταν από ομαδικό πνεύμα και καθώς ήταν τα πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης ΠΑΣΟΚ υπήρχε μεγάλη κοινωνική και καλλιτεχνική ανάταση. Η σκηνοθεσία ήταν του **Νίκου Αρμάου**, τα σκηνικά και τα κοστούμια της **Ιωάννας Μανωλεδάκη**, η μουσική του **Ηρακλή Πασχαλίδη** και οι χορογραφίες του **Γιώργου Τότσιου**.

Έντα Γκάμπλερ

του Χένρικ Ίψεν

σε σκηνοθεσία Ρούλας Πατεράκη

Επιθεώρηση Δραματικής Τέχνης

1984

Δικαίως θεωρήθηκε η πλέον ρηξικέλευθη και μοντέρνα Ελληνίδα σκηνοθέτις της γενιάς της, γεγονός που εν τέλει την οδήγησε στην Αθήνα, όπου συνέχισε την καλλιτεχνική της πορεία. Στη φωτογραφία η Ρούλα Πατεράκη και ο Γιάννης Παλαμιώτης.

Στα επτά χρόνια που διήρκεσε η σκηνοθετική παρουσία της Ρούλας Πατεράκη στη Θεσσαλονίκη με δικό της θίασο, αποτελούμενο κυρίως από μαθητές της, κάθε ανέβασμά της στο θρυλικό θέατρο Άδωνις (έναν παλιό κινηματογράφο σε μια μεσοαστική, μη κεντρική γειτονιά) αποτελούσε καλλιτεχνικό γεγονός. Συγκεκριμένα, τέσσερις πολυσυζητημένες και ιδιαίτερες παραστάσεις, εμφορούμενες από πρωτοποριακό πνεύμα, το «Travesties» του Τομ Στόπαρντ, τα «Σκοτεινά Εγκλήματα», το «πολυΜπέκετ» και τέλος η «Έντα Γκάμπλερ» με την ίδια στον ομώνυμο ρόλο, όντως σηματοδότησαν ό,τι πιο ανατρεπτικό αισθητικά και υποκριτικά είχε να επιδείξει το σαλονικιώτικο θέατρο τη δεκαετία του '80. Ως εκ τούτου, δικαίως θεωρήθηκε η πλέον ρηξικέλευθη και μοντέρνα Ελληνίδα σκηνοθέτις της γενιάς της, γεγονός που την οδήγησε στην Αθήνα, όπου συνέχισε την καλλιτεχνική της πορεία. Εκεί της άνοιξαν σημαντικές πόρτες, αρχής γενομένης από τα «Δάκρυα της Πέτρα φον Καντ» με την **Αρβανίτη**. Πέρασε και από την Επίδαυρο με το Εθνικό, ενώ αξιομνημόνευτες ήταν και οι συνεργασίες της με την «εθνική» **Αλίκη**.

Άλκηστη

του Ευριπίδη

σε σκηνοθεσία Γιάννη Χουβαρδά

ΚΟΒΕ

1984

Στο τέλος το κοινό αποθέωσε τους ηθοποιούς και έκραξε με όλο του τον φθόνο το σκηνοθέτη, ο οποίος δεν πτοήθηκε καθόλου και τα επόμενα χρόνια θριάμβευσε.

Η επεισοδιακή πρεμιέρα στην Επίδαυρο της 25ης Αυγούστου 1984, που για χρόνια συζητούσε όλη η Αθήνα, σηματοδότησε την αποδοχή του **Γιάννη Χουβαρδά** ως ενός αιρετικού και τολμηρού σκηνοθέτη που αψηφά κάθε επιφύλαξη και αμφισβήτηση, ιδίως αν προέρχεται από αρτηριοσκληρωτικούς συνεχιστές ενός θεάτρου βέκιου. Η «Άλκηστη» του Ευριπίδη ανέβηκε από το δυναμικό του ΚΘΒΕ σε διπλό πρόγραμμα με τις «Τραχίνιες» του Σοφοκλή, σε σκηνοθεσία του **Νίκου Χαραλάμπους**. Η τραγικο-σατιρική προσέγγιση του Χουβαρδά και οι νεωτερισμοί που υιοθέτησε, από ένα επιδεικτικά υπερμοντέρνο σκηνικό (του **Διονύση Φωτόπουλου**) με γυάλινο δάπεδο και εκατοντάδες λαμπιόνια να ανάβουν στο τέλος, κοστούμια που αποτελούνταν από φράκα και εξώπλατες βραδινές τουαλέτες (της **Αναστασίας Αρσένη**) μέχρι τις ερωτικές σκηνές και έναν Ηρακλή σούπερμαν που τσιμπούσε τον ποπό μιας υπηρέτριας (απόλυτη απομυθοποίηση του ήρωα-ημίθεου), εξόργισαν μέρος του συντηρητικού κοινού που κραύγαζε «αίσχος», ενώ η **Άννα Συνοδινού**, έξαλλη με την «ιεροσυλία» στο αρχαίο θέατρο, το οποίο προφανώς θεωρούσε προσωπικό της χώρο, σηκώθηκε και διέσχισε την ορχήστρα, σταματώντας για λίγο τη ροή της παράστασης και επιδεικνύοντας έμπρακτα την αποστροφή της προς τη νεωτεριστική εκδοχή της ευριπίδειας τραγωδίας. Στο τέλος το μισό κοινό αποθέωσε τους ηθοποιούς ενώ το άλλο μισό κινήθηκε εναντίον τους και έκραξε τον σκηνοθέτη, ο οποίος δεν πτοήθηκε καθόλου και τα επόμενα χρόνια θριάμβευσε. Τους κεντρικούς ρόλους ερμήνευσαν οι **Φιλαρέτη Κομνηνού** (Άλκηστη), **Αλέκος Ουδινότης** (Άδμητος), **Δημήτρης Βάγιας** (Φέρης), **Χάρης Τσιτσάκης** (Ηρακλής), **Μηνάς Κωνσταντόπουλος** (Απόλλων), **Κώστας Κωνσταντινίδης** (Θάνατος).

Κρίμα που είναι πόρνη

του Τζον Φορντ

σε σκηνοθεσία Γιάννη Χουβαρδά

ΚΘΒΕ

1986

Ο νεαρός τότε Γιάννης Χουβαρδάς έστησε στο Υπερώο της ΕΜΣ μία από τις πρώτες του ευφάνταστες παραστάσεις που χάρη στην έμφαση στη βία -προφανής επιρροή από τον Αντονέν Αρτο- έκανε μεγάλη αίσθηση.

Το εμβληματικό έργο του 17ου αι., που αφηγείται την ιστορία αιμομιξίας ανάμεσα σε δύο αδέρφια που οδηγούνται σε ολοκληρωτική σύγκρουση με το περιβάλλον τους, προκαλώντας τον θάνατο, ανεβαίνει με τρόπο εντυπωσιακό για την εποχή. Για τον συγγραφέα ο απαγορευμένος έρωτας τα δυο αδελφών δεν είναι παρά το πρόσχημα για να αποκαλύψει τη σαπίλα της ερμητικά κλειστής και ορθολογικής αναγεννησιακής κοινωνίας, της οποίας μοναδικές αξίες είναι το χρήμα και η κοινωνική αναρρίχηση. Πόσο ιδανικότερο για ένα νεανικό κοινό που διψούσε για κοινωνικο-πολιτικές καταγγελίες; Ο νεαρός τότε **Γιάννης Χουβαρδάς** έστησε στο Υπερώο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών μία από τις πρώτες του ευφάνταστες παραστάσεις και χάρη στην έμφαση στη βία –προφανής επιρροή από τον **Αντονέν Αρτό**– έκανε μεγάλη αίσθηση. Η μετάφραση ήταν του **Κλείτου Κύρου**, τα γκροτέσκα σκηνικά και κοστούμια του **Διονύση**

Φωτόπουλου, οι χορογραφίες του **Ντανιέλ Λομέλ** και στους δύο κεντρικούς ρόλους της Αναμπέλα και του Τζοβάνι η **Λυδία Φωτοπούλου** και ο **Πέτρος Ζηβανός** αντίστοιχα. Η κριτική βρήκε αρκετά προβλήματα, γι' αυτό δεν την κατέταξε στις «μεγάλες» παραστάσεις, αλλά η προοδευτική Θεσσαλονίκη την αγκάλιασε με θέρμη.

Ελένη

του Ευριπίδη

σε σκηνοθεσία Ανδρέα Βουτσινά

ΚΘΒΕ

1982

Ξεκαρδιστική και για κάποιους ιερόσυλη παράσταση που όμως επέβαλε τον Βουτσινά ως έναν τολμηρό και θεαματικό σκηνοθέτη. Τις επόμενες δεκαετίες συχνά θα τον μιμούνταν ακόμα και οι επικριτές του.

Ως γνωστόν, ο Ευριπίδης στην περίφημη τραγικοκωμωδία του μεταβάλλει τον τρωικό μύθο και μετατρέπει την ιστορία της ωραίας Ελένης, της οποίας η απαγωγή από τον Πάρη οδήγησε στον Τρωικό Πόλεμο, σε φάρσα. Έτσι οι Έλληνες πολέμησαν στην Τροία για μια σκιά, αφού ο Πάρης δεν την έκλεψε ποτέ από τη Σπάρτη αλλά άρπαξε ένα έμψυχο ομοίωμά της και η πραγματική Ελένη μεταφέρθηκε μέσα σε ένα σύννεφο στην Αίγυπτο, όπου τη βρίσκει δέκα χρόνια αργότερα, μετά την άλωση της Τροίας, ο Μενέλαος, ως ναυαγός. Δεν θα μπορούσε να βρει καλύτερη ευκαιρία ο εκ Παρισίων ορμώμενος ευφάνταστος σκηνοθέτης **Ανδρέας Βουτσινάς**, ακόμα τότε όχι και τόσο γνωστός στην Ελλάδα, για να ανεβάσει ένα ελληνικό δράμα ως βαριετέ – κι αυτό έκανε, με τη συμβολή του **Γιώργου Κουρουπού** στη μουσική και τα παιγνιώδη σκηνικά και κοστούμια του **Διονύση Φωτόπουλου**. Πρόσθεσε γυμνό που, όπως γράφτηκε, παρουσιαζόταν πρώτη φορά στην Επίδαυρο (η ιέρεια Θεονόη-Λυδία Φωτοπούλου εισέβαλε στην ορχήστρα με μακιγιαρισμένα τα γυμνά της στήθη, όπως και η κουστωδία νέων γυναικών που την ακολουθούσαν) και ένα σιντριβάνι με πολύχρωμα λαμπιόνια που εκτόξευε νερά παράλληλα με βεγγαλικά (στην Επίδαυρο τα είχε απαγορεύσει η πυροπροστασία) αποθέωνε τη στιγμή της αναγνώρισης των δύο συζύγων. Ξεκαρδιστική και για κάποιους ιερόσυλη παράσταση, που όμως επέβαλε τον Βουτσινά ως έναν τολμηρό και θεαματικό σκηνοθέτη, ενώ τις επόμενες δεκαετίες συχνά τον μιμήθηκαν ακόμα και οι επικριτές του. Ελένη ήταν η **Αλεξάνδρα Λαδικού** και Μενέλαος ο **Δημήτρης Καρέλλης**, ενώ την υπόλοιπη διανομή συμπλήρωναν οι πλέον καταξιωμένοι ηθοποιοί του ΚΘΒΕ.

Χάρολντ και Μωντ

του Κόλιν Χίγγινς

σε σκηνοθεσία Ανδρέα Βουτσινά

ΚΘΒΕ

1984-1985

Η Δέσπω Διαμαντίδου στον ρόλο της Μωντ ξετύλιξε όλη της την γκάμα και την πείρα από τη μεγάλη διαδρομή της στο θέατρο και στο σινεμά.

Ένα έργο για τον έρωτα, τη μοναξιά και την έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων διαφορετικής γενιάς μέσα από την τρυφερή φιλία του δεκαοκτάχρονου απελτισμένου Χάρολντ και της ογδοντάχρονης, αλλά ολοζώντανης Μωντ, που τελικά τον συμφιλιώνει με τη ζωή. Αποτέλεσε τον απόλυτο θρίαμβο του **Ανδρέα Βουτσινά**, ενώ για χρόνια κρατούσε τα σκήπτρα της πιο δημοφιλούς παράστασης του ΚΘΒΕ, με τα περισσότερα εισιτήρια. Η συναισθηματική κωμωδιούλα στην οποία ο εκκεντρικός σκηνοθέτης των '80s έδωσε διαστάσεις φαντασμαγορικής υπερπαραγωγής μάγεψε το κοινό της Θεσσαλονίκης για δύο σεζόν, ενώ παίχτηκε και στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού στην Αθήνα. Η **Δέσπω Διαμαντίδου** στον ρόλο της Μωντ ξετύλιξε όλη της την γκάμα και την πείρα από τη μεγάλη της διαδρομή στο θέατρο και το σινεμά, η **Αλεξάνδρα Λαδικού**, ως κυρία Τσέιζεν, ήταν στην πιο ώριμη στιγμή της, οι δύο ηθοποιοί που ανέλαβαν εναλλάξ τον ρόλο του Χάρολντ, **Πέρης Μιχαηλίδης** και **Γιώργος Λέφας**, καταξιώθηκαν στη συνέχεια. Μεγάλο μέρος της επιτυχίας ήταν τα σκηνικά του **Νίκου Στεφάνου** και η μελωδική μουσική του **Γιώργου Κουρουπού**, με τραγουδάκια που αγαπήθηκαν πολύ.

Βάκχες

του Ευριπίδη

σε σκηνοθεσία *Ματίας Λάνγκχοφ*

ΚΘΒΕ

1997

Ίσως η πιο προβοκατόρικη παράσταση αρχαίου δράματος της δεκαετίας του '90, καθώς ακόμα δεν είχαν αρχίσει οι μεγάλες αποδομήσεις και οι ακραίες επεμβάσεις. Οι «Βάκχες» του ανατρεπτικού Γαλλοελβετού σκηνοθέτη της παρισινής πρωτοπορίας **Ματίας Λάνγκχοφ** γιουχαΐστηκαν στην πρεμιέρα της Θεσσαλονίκης όσο καμία άλλη παράσταση, τα ίδια έγιναν πάνω κάτω στην Επίδαυρο. Ο σκηνοθέτης δεν υιοθέτησε καμία αποδεκτή θεατρική συνθήκη, πάντρεψε το μικροαστικό κιτς με το μεταμοντέρνο, θεατροποίησε εικόνες του ελληνικού κινηματογράφου, εξάντλησε ό,τι απωθητικό και χυδαίο είχε εντοπίσει στην ελληνική πραγματικότητα τότε, π.χ. παρουσίασε κρεμασμένα σφαχτάρια από τσιγκέλια, όπως αυτά στα παλιού τύπου κρεοπωλεία. Η τραγική ειρωνεία ήταν απύσχα, ενώ τα ευρήματα ακροβατούσαν μεταξύ γελοίου και εξωφρενικού. Ο **Μηνάς Χατζησάββας** έπαιξε τον Διόνυσο γυμνός, η μουσική εκτελούνταν από Αφρικανούς καλλιτέχνες, την Αγαύη ερμήνευσε η Γαλλίδα **Εβλίν Ντιντί**, έχοντας μάθει τον ρόλο φωνητικά χωρίς να νιώθει τι έλεγε, Πενθέας ήταν ο νεαρός τότε **Νίκος Καραθάνος**. Γενικά, η παράσταση προβλημάτισε τους διανοούμενους και παράλληλα διασκέδασε αρκετούς με τη φαντασμαγορία της. Η ποίηση κατέβηκε στο πεζοδρόμιο και οι εκκεντρικότητες κουκούλωσαν το έργο του Ευριπίδη ολοσχερώς. Συνολικά άντεξε πέντε παραστάσεις, ενώ το κόστος παραγωγής ήταν δυσθεώρητο. Συζητιόταν για χρόνια.

Χοντροί άντρες με φούστες

του Νίκι Σίλβερ

σε σκηνοθεσία *Γιάννη Παρασκευόπουλου*

Θεατρικός Οργανισμός *Νέες Μορφές*

2000

Η διάσημη πια μαύρη κωμωδία με τη σουρεαλιστική πλοκή, τις ιδιοφυείς ανατροπές και τις βιτριολικές ατάκες είχε τη μεγάλη τύχη να ανέβει στη Θεσσαλονίκη σε μια πραγματικά ανατρεπτική και ιλιγγιώδη παράσταση από τη νεανική ομάδα Νέες Μορφές και τον ευρηματικό σκηνοθέτη **Γιάννη Παρασκευόπουλο**. Σε έναν υπόγειο χώρο της οδού Αγνώστου Στρατιώτη, παρόδου της Αγίου Δημητρίου, πάνω από την Αρχαία Αγορά, ξαφνικά έβλεπες ουρές από νέους ανθρώπους. Ήταν φανερό ότι διψούσαν για κάτι φρέσκο που θα εξέφραζε την εποχή τους. Οι φρενήρεις ρυθμοί, τα μουσικά δρώμενα, η υπέρβαση λόγου, φόρμας και αισθητικής πιστοποιούσαν αυτό που εν τέλει δεν άφησε ασυγκίνητες ούτε τις μεγαλύτερες ηλικίες θεατρόφιλων Σαλονικιών, που επίσης έσπευσαν να το δουν. Παράσταση συνόλου με ερμηνευτές τον χορογράφο **Κώστα Γεράρδο**, τη **Μαγδαληνή Μπεκρή**, τη **Λαμπρινή Αγγελίδου** και τον **Χρήστο Πασσαλή** στην πρώτη του εμφάνιση. Το σκηνικό της **Σοφίας Παπαδοπούλου** παρέπεμπε στα κόμικς, όπως και τα ευφυή κοστούμια των **Βασίλη Μπαρμπαρίγου** (ο ενδυματολόγος αργότερα της «Στρέλλας» και του «Ξενία» του Κούτρα) και **Ανδρέα Παρασκευόπουλου**, ενώ οι χορογραφίες ήταν της **Αναστασίας Θεοφανίδου**.

ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΑ

ΘΕΑΤΡΟ

Θεόδωρος Τερζόπουλος: «Η ζωή τρέχει και η τέχνη ακολουθεί ασθμαίνοντας»

03.01.23

Θέατρο

Tags

- ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- Ανδρέας Βουτσινάς

- ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΟΥΒΑΡΔΑΣ
- ΡΟΥΛΑ ΠΑΤΕΡΑΚΗ
- ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ
- Θόδωρος Τερζόπουλος
- ΣΠΥΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ
- Μίνως Βολανάκης
- ΚΘΒΕ

ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ ΣΤΟ NEWSLETTER ΜΑΣ

Για να λαμβάνετε κάθε εβδομάδα στο email σας μια επιλογή από τα καλύτερα άρθρα του lifo.gr

ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ